

Анализа на Брзината на пренос на податоци за ефикасен пристап на интернет, како дел од услугите опфатени во универзалната услуга

Согласно Законот за електронските комуникации (Сл. Весник 39/2014 од 25.02.2014, во понатамошниот текст ЗЕК), во членот 104 од Универзална услуга се предвидува и можноста за наметнување на обврска за брзина на пренос на податоци за ефикасен пристап до интернет, како дел од услугите опфатени во универзалната услуга.

Во членот 104 став (1), Агенцијата со подзаконскиот акт од членот 92 од овој закон ја утврдува брзината на пренос на податоци со цел да се обезбеди ефикасен пристап до интернет, како и временскиот рок во кој истата ќе се обезбеди, а кој не може да биде подолг од две години. Агенцијата притоа ги зема предвид технологиите и брзините за пренос на податоци што се користени од поголем дел од претплатниците, како и техничката изводливост со минимални нарушувања на пазарот.

Според став (2) од истиот член, Агенцијата со подзаконскиот акт од ставот (1) на овој член може да определи друга брзина за пренос на податоци, доколку утврди дека најмалку половината од домаќинствата во Република Македонија користат широкопојасен пристап до интернет. Оваа брзина за пренос на податоци се определува како брзина која ја користат 80% од домаќинствата во Република Македонија што користат широкопојасен пристап до интернет.

Понатаму, пред да ја утврди брзината за пренос на податоци од ставот (2) на овој член, Агенцијата треба да направи анализа со цел да го утврди влијанието на брзината за пренос на податоци врз целокупниот општествен развој, развојот на пазарот, конкуренцијата и слично, а притоа имајќи ги предвид трошоците за спроведување на истата. Анализата, заедно со предлогот на подзаконскиот акт од ставот (1) на овој член, Агенцијата ги објавува на својата веб страница со цел да обезбеди јавна расправа согласно со овој закон.

Брзина за пренос на податоци

Имајќи ги предвид одредбите наведени погоре, согласно податоците со кои што располага Агенцијата а во врска со бројот на претплатници на широкопојасен интернет пристап како и брзините за пристап на интернет што се користат, условот пропишан во став 2 од членот 104 од ЗЕК е исполнет, и според тоа Агенцијата го дава следниот преглед:

Табела 1 Индикатори – Број на активни претплатници на широкопојасен пристап на интернет по пристапна брзина за првиот квартал од 2014 година.

<1 Mbps	1 Mbps ≤ download <2Mbps	2 Mbps ≤ download <4Mbps	4 Mbps ≤ download <8Mbps	8 Mbps ≤ download <20Mbps	20 Mbps ≤ download <30Mbps	30Mbps ≤ download <50Mbps	50 Mbps ≤ download <100Mbps	≥ 100Mbps
22	4.783	17.127	120.032	177.266	8.958	2.559	11.145	125

Извор: Квартален извештај за развојот на пазарот на електронски комуникации (прв квартал 2014г)

Според дадените податоци може да се заклучи дека само 6,41% од крајните корисници на услугата широкопојасен пристап до интернет користат брзини помали од 4 Mbit/s. Односно во Република Македонија 93,59% од корисниците користат брзини на пристап поголеми од 4 Мбит/с. Потребно е да се напомене дека ова се номиналните брзини за пристап на интернет дефинирани во тарифните модели односно на пример за брзина до 20 Mbit/s значи дека истата може да се искачи до 20 Mbit/s но веројатноста е дека во најголем дел од времето оваа брзина би била под граничната вредност од 20 Mbit/s.

Имајќи ги во предвид членот 104 од ЗЕК како и Европската Директива 2009/136/ЕЦ на Европскиот парламент и на Советот од 25 Ноември 2009 година за дополнување на Директивата 2002/22/ЕС за универзална услуга и правата на корисниците кои се однесуваат на електронските комуникациски мрежи и услуги, Директивата 2002/58/ЕЗ се однесува на обработката на лични податоци и заштита на приватноста во секторот на електронските комуникации и Регулативата (ЕЗ) бр 2006/2004 за соработка помеѓу националните органи одговорни за спроведување на законите за заштита на потрошувачите, Агенцијата ја утврдува брзината за услугата широкопојасен пристап до интернет како дел од услугите кои ги опфаќа универзалната услуга на:

2 Mbit/s downlink

Влијанието на брзината за пренос на податоци врз целокупниот општествен развој

Агенцијата сметта дека ваквиот начин на дефинирање на брзина за услугата широкопојасен пристап до интернет и обезбедување на услугата за широкопојасен пристап до интернет како дел од услугите кои ги опфаќа универзалната услуга, ќе придонесе кон развојот на пазарите на електронски комуникации во Република Македонија на начин што ќе доведе до намалување на тн. “Дигитален јаз” помеѓу определени урбани и рурални подрачја на територијата на државата.

Потребно е да се истакне растот од 43,46% за само еден квартал (Q4/2013 споредено со Q1/2014) кај корисниците кои користат широкопојасен пристап на интернет со брзини од $8 \text{ Mbps} \leq \text{download} < 20 \text{ Mbps}$ и 13,94% раст кај корисниците кои користат широкопојасен пристап на интернет со брзини од $4 \text{ Mbps} \leq \text{download} < 8 \text{ Mbps}$. Истовремено се случува пад од 80,28% кај корисниците кои користат брзини од $2 \text{ Mbps} \leq \text{download} < 4 \text{ Mbps}$. Ова претставува уште еден показател зошто предложената брзина на пристап би требало да изнесува минимална брзина која за секој корисник во Република Македонија кој сака да користи интернет пристап би требало да биде овозможена како дел од услугите опфатени со универзалната услуга.

Имајќи го во предвид развојот на широкопојасниот пристап до интернет во Република Македонија од квартал во квартал каде има значителен раст од аспект на брзината што ја користат претплатниците, Агенцијата го смета за исправно вклучувањето на широкопојасниот пристап до интернет со предложената брзина од **2 Mbit/s** како дел од услугите кои ги опфаќа универзалната услуга. Агенцијата очекува тоа да влијае позитивно на севкупниот економски развој на државата а особено на руралните подрачја каде конкуренцијата помеѓу операторите кои обезбедуваат пристап до интернет е помала. Тоа ќе влијае позитивно и на развојот на електронските комуникациски мрежи од следни генерации, но и на вкупната конкуренција на пазарите на електронските комуникации во Република Македонија.

Трошоци за спроведување

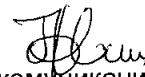
За обезбедување на пренос на податоци за ефикасен пристап до интернет, како дел од услугите опфатени во универзалната услуга може да бидат користени мрежи независно од технологијата која ја користат. Во Република Македонија постојат повеќе мрежи на различни технолошки платформи, како што се мрежи со оптички кабли, кабелски мрежи кои користат DOCSIS технологии, UMTS и LTE безжични мрежи, кои со извесни дополнителни инвестиции може ефикасно да ја обезбедат оваа услуга до корисниците кои имаат потреба од оваа услуга. Заради тоа Агенцијата смета дека вклучувањето на услугата за широкопојасен пристап до интернет и пропишувањето на оваа брзина на пренос на податоци за ефикасен пристап на интернет во услугите опфатени со универзалната услуга, во временски рок од најмногу 12 месеци, нема да претставува значителен трошок во споредба со придобивките што ќе се добијат од оваа услуга. Уште повеќе во таа насока е постапката за избор на давател на универзална услуга, каде критериум за оценување може да бидат трошоците за обезбедување на оваа услуга, со што се добива можност за избор на оператор/давател на универзална услуга кој со најмалку трошоци би ја обезбедувал услуга. На тој начин се постигнува ефикасност, а од друга страна технолошка неутралност при

обезбедување на услугата широкопојасен пристап до интернет како дел од универзалната услуга.

Марјан Пејовски
Раководител на Сектор за анализа на пазар

Владимир Ристевски
Советник за анализа на пазар

Лилјана Денковска
Советник за работи од областа на правото

Горан Колевски
Советник за телекомуникации

Маргарита Чупаркоска
Шеф на кабинет

Наш бр 1302-2327/4
Скопје, 25.12.2014

Директор
Роберт Орданоски

